

Saarna Markuksen srk:ssa Helsingissä
12.11.2017
Matti Väisänen

JUMALAN PELASTUSTAHTO

Mt 18:15-22

(23 HJS 2 vk)

Markuksen srk, Helsinki

(12.11.2017)

Teksti

15. Jos veljesi rikkoo sinua vastaan, niin mene ja nuhtele häntä kahdenkesken; jos hän sinua kuulee, niin olet voittanut veljesi. 16. Mutta jos hän ei sinua kuule, niin ota vielä yksi tai kaksi kanssasi, 'että jokainen asia vahvistettaisiin kahden tai kolmen todistajan sanalla.' 17. Mutta jos hän ei kuule heitä, niin ilmoita seurakunnalle. Mutta jos hän ei seurakuntaakaan kuule, niin olkoon hän sinulle, niin kuin olisi pakana ja publikaani. 18. Totisesti minä sanon teille: kaikki, minkä te sidotte maan päällä, on oleva sidottu taivaassa, ja kaikki, minkä te päästätte maan päällä, on oleva päästetty taivaassa. 19. Vielä minä sanon teille: jos kaksi teistä maan päällä keskenään sopii mistä asiasta tahansa, että he sitä anovat, niin he saavat sen minun Isältäni, joka on taivaassa. 20. Sillä missä kaksi tahi kolme on kokoontunut minun nimeeni, siinä minä olen heidän keskellensä."

21. Silloin Pietari meni hänen tykönsä ja sanoi hänelle: "Herra, kuinka monta kertaa minun on annettava anteeksi veljelleni, joka rikkoo minua vastaan? Ihanko seitsemän kertaa?" 22. Jeesus vastasi hänelle: "Minä sanon sinulle: ei seitsemän kertaa, vaan seitsemänkymmentä kertaa seitsemän."

JOHDANTO

1. Mt 18-luku, josta tekstimme on, muodostaa yhden suuren kokonaisuuden. Koko luvun otsikoksi sopisivat sanat: Jumalan pelastustahto ja syntien anteeksiantamus.
2. Luvun alkuosa (Mt 18:1-10) on ensimmäisen vuosikerran Mikkelin päivän saarnatekstinä. Luvun keskiosaa käsitellään tämän päivän saarnoissa. Luvun loppuosa on tämän sunnuntain ensimmäisen vuosikerran tekstinä.
3. Jakeet, jotka ovat tämän päivän tekstinämme, puhuvat kahdesta asiasta: Ensiksi synnissä elävän uskovan auttamisesta ja toiseksi suhtautumisesta henkilökohtaisiin loukkauksiin.

1. SYNNISSÄ ELÄVÄN USKOVAN AUTTAMINEN (18:15-20)

Kuulemamme tekstin alkuosassa, joka puhuu synnissä elävän uskovan auttamisesta, paneudumme neljään asiaan.

1.1. KR-38:n tekstin korjaus (Mt 18:15)

Ensiksi, varsinaisen saarnatekstimme ensimmäinen jae Mt 18:15 olisi todennäköisesti käännettävä, niin kuin uusi KR-92 sen kääntääkin: ”Jos veljesi tekee syntiä”. KR-38:n ja rukoilevaisten käyttämän vanhan Biblian lisäys ”sinua vastaan” puuttuu monista vanhimmista ja luotettavimmista käsikirjoituksista, ja lienee mainituissa suomalaisissa Raamatun käännöksissä tekstimme jälkiosan (ks. j. 21) vaikutuksesta tehty johtopäätös ja lisäys. Ei myöskään Luukkaan eräänlaisessa rinnakkaiskohdassa ole kyseistä jatketta, ”sinua vastaan” (Lk 17:3). Sitä ei ole myöskään kreikkalaisessa UT:ssa. Näin ollen tekstimme alkupuoli puhunee kenen tahansa synnissä elävän uskovan auttamisesta parannukseen eikä siitä, miten tulisi menetellä sellaisessa tapauksessa, jos joku rikkoo sinua vastaan.

1.2. Kirkkokuri (18:15-17)

Toiseksi, tekstimme mukaan synnissä elävän uskovan nuhtelemisessa on kolme astetta:

a. Nuhtele ensin kahden kesken. Jos hän ei sinua kuule, **b.** sitten ota yksi tai kaksi uskovaakaan kanssasi todistajiksi. Jos hän ei kuule sittenkään, **c.** seuraa varsinainen seurakuntakuri, jolloin synnintekijä ilmiannetaan seurakunnalle. Jos tämä ei nöyryy sittenkään parannukseen, suhtaudu häneen kuin seurakunnan ulkopuolella olevaan.

Kaiken kaikkiaan Mt 18. luvun mukaan kristillistä kuria on kolmenlaista: **a.** itseuri (käsi, jalka, silmä hakattava pois (Mt 18:8-9), **b.** keskinäinen kuri ja **c.** seurakuntakuri.

1.3. Avaintenvalta ja rukous apuvälineinä (18:18-20)

Kolmanneksi, **synnintekijän auttamiseksi** Jeesus neuvoo tekstissämme käyttämään ns. **avainten valtaa** – joko päästöavainta tai sitomisen avainta – sen mukaan nöyrtyykö synnintekijä parannukseen vai ei.

Jeesuksen lupaus läsnäolostaan siellä, missä **kaksi tai kolme on koolla Hänen nimessään**, liittyy nimenomaan tähän yhteyteen. Jeesuksen lause ”missä kaksi tai kolme on koolla minun nimessäni, siellä minä olen heidän keskellään” ei kehota ainakaan tässä muodostamaan pysyviä kahden tai kolmen hengen soluja, vaan **neuvoo, kuinka synnin teille eksynyttä autetaan takasin Kristuksen ja seurakunnan yhteyteen**. Tässä Jeesus lupaa, että hän on läsnä ja kuulee rukoukset siellä, missä synnintekijä ja hänen auttajansa – oli niitä yksi tai useampia – rukoilevat Jumalalta Jeesuksen nimessä anteeksiantamusta.

On merkille pantavaa, että **syntien anteeksiantamusta ja sielun autuutta** saa rukoilla aina ilman ehtoja ja varauksia, koska sellainen on aina Jumalan tahto. Sen sijaan **ajallisissa asioissa** on syytä lisätä pyyntöön varaus: ”Tapahtukoon sinun tahtosi.”

Tänä lopun ajan lopun aikana synnissä eläminen ja luopumus – sekä opillinen että eettinen – vaanii meitä kaikkia, yhtä hyvin tavallisia Jumalan lapsia kuin

hengellisten liikkeiden ja kokonaisten kirkkokuntien johtajia. Yksi saarna ei riittäisi sen syvän luopumuksen kuvaamiseen, jossa esimerkiksi Suomen luterilainen kansan kirkko tänä päivänä elää. Vaikuttaa siltä, että kirkon piispoilla ja tuomiokapituleilla ei ole käytännössä minkäänlaista veljesvastuuta toisistaan tai sitten he ovat kaikki järkyttävän yksimielisiä eksymyksessään.

Kirkon luopumuksen seurauksena kansamme on kadottanut Luojansa ja Lunastajansa. Ns. tieteellisen ateistisen materialismin omaksumisen myötä on kadotettu myös oma identiteetti, ihminen Jumalan kuvana. Olevaisuus maapallollamme koostuu muka vain elottomasta luonnosta, kasvikkunnasta ja eläinkunnasta. Ihminen on samaa vastuutonta solumassaa kuin muukin karja tai madot ja sammakot.

Elleivät suomalaiset löydä pyhää Jumalaa ja itseään Jumalan kuvina ja hänelle vastuussa olevina ihmisinä, joilla on kuolematon sielu, pelkään, että Myyrmannin, Jokelan, Kauhajoen ja Hyvinkään tapahtumat eivät jää viimeisiksi. Kyseisten hirmutekojen nuoret miehet olivat vain johdonmukaisia. He vetivät loogiset johtopäätökset omaksumastaan ateistisesta materialistisesta maailmankatsomuksestaan ja ihmiskäsityksestään. – Kyseiset tapaukset ovat Jumalan voimakas kutsu kirkoillemme ja kansallemme, meille kaikille, parannukseen, tunnustamaan Jumala Luojana ja ihminen Jumalan kuvana, joka on vastuussa teoistaan ja tekemättä jättämisistään Luojalleen.

1.4. Rakkaus motiivina

Neljänneksi, Pietari sanoo kirjeessään, että ”**rakkaus peittää syntien paljouden**” (1Pt 4:8; Sl 10:12; 1Kr 13:7).

Se, joka rakastaa, ei anna uskon veljen tai sisaren vieraantua Kristuksesta ja joutua kadotukseen, yrittämättä estää hänen tuhoutumistaan. Ja se, joka lähtee nuhtelemaan ja varoittamaan synnissä eläjää joistakin **muista vaikuttimista kuin rakkaudesta häneen**, jotta hän pelastuisi, olisi syytä olla lähtemättä. Sillä vain se, joka rakastaa, on Kristuksen asialla.

Kristus rakasti syntistä maailmaa, meitä, ja Hän tuli panemaan olkansa meidän taakkamme alle. Hän tuli auttamaan meitä taivaaseen. – Meidät on kutsuttu samaan.

Sielunvihollinen on sen sijaan ”veljien syyttäjä”. Hän ei peitä syntejä, eikä auta, syntistä, vaan juoruaa ja levittelee Jumalan lasten lankeemuksia. Ilman rakkautta me toimimme helposti sielunvihollisen työtovereina, veljiemme ja sisartemme syyttäjinä, emme auttajina.

2. SUHTAUTUMINEN HENKILÖKOHTAISIN LOUKKAUKSIIN (18:21-22)

Tulemme saarnan jälkimmäiseen osaan ja **kertaamme tekstimme kaksi viimeistä jaetta**: 21. Silloin Pietari meni hänen tykönsä ja sanoi hänelle: ”Herra, kuinka monta kertaa minun on annettava anteeksi veljelleni, joka rikkoo minua vastaan? Ihanko seitsemän kertaa?” 22. Jeesus vastasi hänelle: ”Minä sanon sinulle: ei

seitsemän kertaa, vaan seitsemänkymmentä kertaa seitsemän.

Kahteen asiaan paneudumme nyt kuulemamme tekstin loppuosassa.

2.1. Henkilökohtainen anteeksiantamus

Ensiksi, nyt kuulemamme tekstin jälkipuoliskossa puhutaan – toisin kuin alkupuoliskossa – suhtautumisesta sellaiseen uskovaan, joka **rikkoo henkilökohtaisesti minua itseäni vastaan.**

Ilmeisesti **Pietari ajatteli olevansa erittäin jalomielinen** ehdottaessaan Jeesukselle, että lähimmäiselle, joka on rikkonut häntä vastaan, voisi antaa anteeksi peräti seitsemän kertaa.

Rabbit nimittäin opettivat, että lähimmäiselle tulee antaa anteeksi vain **kolme kertaa**. Heidän näkemyksensä johtui **Amoksen kirjan 1. ja 2. luvun väärin ymmärtämisestä**. Mainituissa luvuissa luetellaan sarja Jumalan tuomioita. Siellä toistuu ilmaisu (sen ja sen kansan) ”kolmen synnin, neljän synnin tähden minun päätökseni on peruuttamaton. Sen tähden minä lähetän tulen.”

Tästä rabbit päättelivät, että Jumalan anteeksiantamus ulottuu kolmanteen rikkomukseen, mutta neljäs rikkomus tuottaa rangaistuksen. Eikä voida ajatella, että ihminen olisi armollisempi kuin Jumala. Siksi anteeksiantaminen uskon veljelle tai sisarelle rajattiin kolmeen kertaan.

Muuten, **Amoksen 1. ja 2. luvun sanomahan on seuraavanlainen: Seitsemän on Raamatussa täydellisyyden ja täyttymyksen luku**. Se on jumaluuden luvun eli kolmen ja luomakunnan luvun eli neljän summa, ja sitä käytetään Raamatussa useammin kuin mitään muuta lukua. Ilm:ssa, joka on Jumalan pelastussuunnitelman täyttymyksen kirja, luku seitsemän mainitaan yli 50 kertaa. Lisäksi monet sanat ja asiat toistuvat Ilm:ssa seitsemän kertaa, niin että Ilmestyskirja on täynnä lukua seitsemän. Amoksen kirjan 1. ja 2. luvun sanoma niille kansoille, joille se oli aikoinaan suunnattu ja siinä samalla myös meille, on tämä: Olette rikkoneet kolmiyhteistä Jumalaa vastaan (”kolmen synnin tähden”) ja myös toisianne vastaan (”neljän synnin tähden”). Nyt synnin mitta on täysi ($3+4=7$). Koska parannussaarnea ei ole toteltu, on tullut tuomion aika: ”sen tähden Jumala lähettää tulen”.

Rabbit olivat ymmärtäneet Amoksen kirjan sanoman joko tahtoen tai tahtomattaan väärin. **Jeesuksen vastus Pietarille:** ”ei seitsemän kertaa, vaan 70 x seitsemän”, merkitsee, että lähimmäiselle, joka rikkoo sinua vastaan, **tulee antaa rajattomasti anteeksi.**

Kun on kysymys henkilökohtaisista loukkauksista, ne on annettava aina anteeksi **Korostan vielä, että** tekstimme ensimmäisessä osassa ja toisessa osassa (**Mt 18:15:ssa ja Mt 18:21:ssa**) on **kysymys eri asioista:** edellisessä on kysymys yleensä synnissä elävän lähimmäisen auttamisesta parannukseen; sen sijaan jälkimmäisessä on kysymys suhtautumisesta loukkauksiin, jotka kohdistuvat minuun / meihin itseemme henkilökohtaisesti. Myös Luukkaan evankeliumissa oleva tekstimme lyhyehkö rinnakkaiskohta (Lk 17:1- 4) on tismalleen samalla tavalla kaksiosainen.

Ensin puhutaan uskon veljen **synnin tekemisestä yleensä** (j. 3) ja sitten siitä, jos tämä **tekee syntiä sinua itseäsi vastaan** (j. 4).

2.2. Rajattoman anteeksiantamuksen perustelu (18:23-35)

Toiseksi, välittömästi saarnatekstimme jälkeen Mt:n evankeliumin 18. luvun kolmannessa ja samalla viimeisessä jaksossa (18:23-35) on Jeesuksen **vertaus armottomasta palvelijasta**, joka teksti on – kuten alussa mainitsin – tämän sunnuntain ensimmäisen vuosikerran evankeliumitekstinä. Siinä Jeesus perustelee sitä, miksi Pietarin ja kaikkien muidenkin tulee antaa rajattomasti anteeksi lähimmäiselle, joka on rikkonut heitä vastaan.

Vertauksessa armottomasta palvelijasta kuningas eli **taivaallinen Isämme on antanut meille 10 000 leiviskää anteeksi**. Yksi leiviskä on 6000 denaaria. Näin ollen 10 000 leiviskää on 60 000 000 denaaria. Jeesuksen aikana yksi denaari oli miehen päiväpalkka. Jos työskentelisimme seitsemän päivää viikossa ja voisimme panna koko ansiomme velan lyhentämiseen, mikä tietenkään ei ole käytännössä mahdollista, joutuisimme työskentelemään 60 miljoonaa päivää eli 166 660 vuotta maksaaksemme Jumalalle syntivelkamme.

10 000 leiviskän velan sanoma on niin ollen se, että me emme selviä Jumalan edessä veloistamme. Siksi kolmiyhteisellä Jumalalla ei ole ollut muuta mahdollisuutta kuin joko antaa koko ihmiskunnan hukkuu tai ottaa itse vastuulleen Kristuksessa meidän velkamme ja armahtaa Golgatan perusteella meidät. – Ja Raamattu kertoo, että Jumala valitsi tuhoamisen sijasta pelastamisvaihtoehdon.

Kuinka **käsittämättömän väärin onkaan niin ollen**, jos me emme anna anteeksi meitä vastaan rikkoneelle lähimmäisellemme 100 denaaria eli 3–4 kk:n palkan verran!

Jos vertaamme tekstin alkupuolen ja loppupuolen opetusta toisiinsa, **on tunnustettava, että yksi meidän Jumalan lasten heikkouksista on siinä**, että me olemme tarkkoja ja usein jopa armottomia niitä kohtaan, jotka rikkovat meitä vastaan. Sen sijaan olemme välinpitämättömiä niissä tapauksissa, joissa joku tuntemamme uskova elää synnissä ja luisuu vähitellen pois Kristuksen ja Jumalan kansan yhteydestä. Me näemme tilanteen ja annamme sen jatkaa puuttumatta asiaan. Meillä ei ole rakkauden huolta ystävämme iankaikkisesta elämästä. – Sellainen on suurta rakkaudettomuutta!

Muistan vuosikymmenien takaa **erään työtoverini**, joka oli sydänkohtauksen jälkeen kotikaupunkinsa sairaalan teho-osastolla. Siellä häntä alkoi painaa naapurikaupungin sairaalan teho-osastolla olevan oman tuhlaajapoikaveljensä hengellinen tila. Hän pyysi lääkäriltä lupaa saada mennä käymään pikaisesti taksilla veljensä luona. Lääkäri ei tietenkään antanut hänelle lupaa. Mutta hän lähti omin luvuin ja sairaalan vaatteissa. Auttoi parannukseen nöyryvän veljensä synninpäästön sanoilla Kristuksen yhteyteen. Palasi samalla taksilla omaan sairaalaansa. – Ja siirtyi vielä samana iltana Herransa luo. Parannukseen nöyrytynyt tuhlaajapoika seurasi veljeänsä Taivaan kotiin vain muutamaa päivää myöhemmin.

LOPUKSI

Kokoamme edellä sanotun kolmeen kohtaan:

- 1.** Tekstimme alkupuoli ja loppupuoli puhuvat **kahdesta eri asiasta:** Alkupuoli puhuu siitä, kuinka on ohjattava parannukseen uskova, joka elää synnissä. Loppupuoli puhuu siitä, kuinka on suhtauduttava uskovaan, joka rikkoo meitä itseämme vastaan.
- 2. Tekstimme alkupuolen opetus on seuraava:** Jos uskova veljemme tai sisaremmme tekee syntiä, Jeesus neuvoo meitä nuhtelemaan häntä kahden kesken, tarvittaessa kahden tai kolmen todistajan läsnä ollessa ja lopulta turvautumaan jopa varsinaiseen srk-kuriin. Tämä kaikki siksi, ”että joka palauttaa syntisen hänen eksymyksensä tieltä, se pelastaa hänen sielunsa kuolemasta ja peittää syntien paljouden”, sanoo Raamattu (Jk 5:20).
- 3. Tekstimme jälkipuolen opetus on tämä:** Jos veljemme eli joku uskova rikkoo **meitä vastaan** meidän tulee antaa aina anteeksi, koska taivaallinen Isä on armahtanut meitä itseämme äärettömästi ja antanut meille anteeksi velkamme eli syntimme, joiden sovittamiseen meillä itsellämme ei ollut eikä ole mitään edellytyksiä.

Summa summarum: Kristus kutsuu meitä tämän päivän tekstin välityksellä **a)** auttamaan toisiamme synneistämme parannukseen ja niin ollen pysymään taivastiellä ja **b)** antamaan anteeksi niille uskoville, jotka meitä vastaan rikkovat, koska itse olemme saaneet Jumalalta Kristuksen tähden anteeksi suunnattomat velkamme, joiden maksamiseen – kuten edellä olen osoittanut – meillä ei ollut eikä ole mitään mahdollisuuksia.

Aamen.